

LÄGESRAPPORT JUNI 2004

Projektets syfte

Citat ur projektansökan till Finansdepartementet:

"Det är ett projekt där biblioteken genom ökad samverkan ska kunna tillhandahålla ett större utbud av boktitlar, tillgång till fler databaser och ökad tillgång till specialistkompetens. Målet är att värmlänningarna ska få ökad kvalitet på biblioteksservicen.

Projektledarens uppgift är att föra en dialog med kommunbiblioteken och övriga offentliga bibliotek i Värmland, finna samarbetslösningar på en rad frågor och att skriva delutredningar. Projektledaren ska också i samarbete med länsbiblioteket arbeta för att genomföra hållbara långsiktiga lösningar i praktiken."

Prioriterade arbetsområden 2003 – 2004

- Mediafrågor
- Samverkan om databaser och andra elektroniska resurser
- Gemensam ingång till de elektroniska resurserna (portal)
- Gemensamt lånekort

Processinriktat arbetssätt och intensiv aktivitet i arbetsgrupperna

Processinriktat arbetssätt

Vi har valt ett processinriktat arbetssätt – vi ska ju hitta samarbetslösningar som vi ska prova i praktiken och utvärdera för att kunna gå vidare.

För min del är jag övertygad om att samverkan måste få ta tid, det måste få vara mycket prat i början och alla måste inse att man inte kan vinna på allting alltid. *Men alla vinner!*

Arbetsgrupper

Arbetsgrupper för vart och ett av de prioriterade arbetsområdena har bildats bland länets bibliotekspersonal. De olika bibliotekstyperna men också de olika personalkategorierna bibliotekarier, assistenter och chefer är representerade i grupperna. Efter hand som projektet framskridit har ytterligare arbetsgrupper bildats. Inte minst när vi varit ute hos personalgrupperna på biblioteken har det kommit önskemål om nya grupper som man anmält intresse för.

Mediagruppen

Gruppen har inriktat sig på att fördjupa det lånesamarbete som växt fram mellan biblioteken under de senaste åren.

Sökfunktionen "Wermsök" där man samtidigt kan söka i länets olika bibliotekskataloger gör det möjligt att snabbt få en överblick över titlar som finns på länets bibliotek.

Mellan biblioteken i länet har sedan länge funnits en generös attityd till lån mellan kommunerna och detta lånesamarbete har växt fram efter hand genom åren. Den bärande tanken har varit den att det är lättare att låna in om man är generös när man lånar ut.

Enligt 2003 års fjärlåneenkät för nio mellansvenska län är genomsnittssiffran för lån mellan kommunerna 6 %, men Värmland uppvisar här den högsta siffran 13 %. Av beställningarna klarades 74 % av inom länet.

En ökad samverkan genom fördjupning av detta samarbete är ett sätt att förverkliga målet för samverkansprojektet "Bibliotek Värmland – med låntagaren i centrum" som är att värmlänningen ska få ett större utbud och en ökad kvalitet på sin biblioteksservice.

Lånekortsgruppen

Att kunna använda samtliga lånekort på alla bibliotek i länet är målet.

Av praktiska skäl önskar sig många biblioteksbesökare att det skulle vara möjligt att inte behöva ha flera lånekort i plånboken för att man lånar på flera ställen i länet. Detta möjliggörs genom att man får sitt kort registrerat och förbinder sig att följa respektive biblioteks låneregler.

Det är också en ekonomisk fördel för biblioteken eftersom man inte behöver lämna ut så många nya kort.

Möjligheter borde härmed öppna sig för fler tillfällighetsanvändare. Många tycker att det är onödigt att skaffa sig ytterligare ett lånekort om man vet att ens vistelse på orten är tidsbegränsad. När samma lånekort används i fler kommuner tas ett hinder bort för att använda biblioteket.

Bokmärke med information till dem som använder samma lånekort vid olika bibliotek ska delas ut.

Portalgruppen

Ett intensivt arbete har lagts ner för att ta fram innehåll i och organisation av biblioteksportalen www.bibliotekvarmland.se. Portalen ska vara en ingång till de värmländska bibliotekens samlade resurser och vända sig till allmänheten. Den ska marknadsföra de värmländska biblioteken och poängtera det gemensamma.

Databasgruppen

Gruppen har börjat arbetet med en regional plan för samarbete kring databaser. En vision, en policy och en metod för att arbeta med databaser i Värmland har tagits fram -

Bibliotek Värmland - med låntagaren i centrum – 24-timmarsbiblioteket.

Omvärldsanalysgruppen

Den här gruppen har bildats efter att styrgruppen efterfrågat en analys av hur det kommer att se ut framöver för biblioteken i Värmland.

Arbetet med omvärldsanalysen för de värmländska biblioteken har pågått under vintern, våren och sommaren 2004. Arbetsgruppen har bestått av bibliotekarier som alla genomgått den högskolekurs i Omvärldsbevakning, 5 p, som Länsbiblioteket i Värmland anordnade under 2003. Gruppen har arbetat med omvärldsanalysen med utgångspunkt i de teorier om scenarioplanering som ingått i kursen och den kommer att presenteras för styrgruppen den 1 september 2004.

DVD-gruppen

Länsbiblioteket erbjöd sex bibliotek möjligheten att delta i ett videoförsök som skulle gå till så att varje kommun + länsbiblioteket lägger en summa var för att köpa in videofilmer tillsammans som man sen lånar mellan varandra för att till ett billigt pris öka utbudet för låntagarna.

Det var först till kvarn som gällde och vi fick in anmälningar direkt.

I praktiken gick det till så här:

Vart och ett av de sex biblioteken och AV-centralen anmälde en representant som skulle ingå i den arbetsgrupp som skulle göra urvalet. En förmiddag satt den här arbetsgruppen, alla med en imponerande filmkunskap, runt ett bord och lyckades komma överens om urvalet av de 150 DVD-filmer som skulle köpas in. Man valde DVD eftersom det ju ligger bättre i tiden. Upphandlingen gjordes förstas av AV-centralen som har den allra bästa kompetensen på området så 150 filmer blev 180. Nu är filmerna ute på biblioteken och av detta kommer vi att kunna dra erfarenheter av arbetssättet med gemensamma inköp. Förslag har nu kommit upp om att göra likadant med andra medier t ex musik-CD.

Detta var en bild av den samarbetsanda som råder mellan biblioteken och AV-centralen i Värmland.

Magasinsgruppen

Vid våra besök ute på biblioteken har frågan om magasinets roll i biblioteksverksamheten diskuterats och en arbetsgrupp bildats. Gruppen har haft sitt första möte i maj 2004 och då diskuterades om magasinverksamheten i länet kan förbättras genom att de olika biblioteken ansvarar för olika ämnesområden för att få ett bredare titelutbud i länet.

En kartläggning av magasinerna runt om i länet görs till nästa möte i augusti.

Marknadsföringsgruppen

Denna grupp har också bildats efter att vi besökt biblioteken och pratat om Bibliotek Värmland-projektet. Sedan länge finns insikten om att biblioteken behöver marknadsföra sig och tillkomsten av gruppen kommer sig av att man nu tycker att vi har ett bra tillfälle att

gemensamt göra biblioteken mer synliga.

Den prioriterade målgruppen är beslutsfattare men det anses förstås viktigt att nå så många som möjligt.

Syftet är att förstärka den samverkan som redan är bra men som ska bli ännu bättre.

Den första konkreta åtgärden har varit att beställa en gemensam helsidesannons under "Bibliotek i Värmland" på de rosa sidorna i telefonkatalogen. Här ska finnas adress, telefonnummer, www-adress och öppettider för kommunbiblioteken, sjukhusbiblioteken och Universitetsbiblioteket. Kostnaden delas mellan biblioteken och katalogen utkommer i augusti.

Försöksperiod hösten 2004

Arbetet 2004 kommer att utmytna i ett förslag på en försöksperiod från

1 september med utvärdering i december.

Detta kommer att innebära att

- lånesamarbetet i länet fördjupas
- samtliga lånekort kan användas på alla bibliotek i länet
- man ska kunna lämna tillbaka där det passar bäst
- en portal för allmänheten som en gemensam ingång till de offentliga biblioteken i Värmland ska sjösättas
- en policy för samverkan kring databaser ska upprättas.

Positiva resultat av påbörjade grupprocesser

Efter detta första år med Bibliotek Värmland tror jag att själva processen kanske är viktigare än de konkreta aktiviteterna. Jag har tyckt mig se att det finns ett egenvärde i att träffas över gränser i arbetsgrupperna, personliga kontakter skapas, man lär av varandra när man möts i ett gemensamt arbete och detta leder till tillit. Samarbete tar tid och det är först när man har respekt och tillit till varandra som konkreta aktiviteter växer fram. Någon sa i en grupp att vi genom arbetet i de här grupperna har fått ett nytt forum för lärande.

Genom ett växelspel mellan analys, metod och utvärdering går vi framåt i cirkelformade rörelser, ett steg i taget.

Bibliotek Värmland-projektet uppmärksammat av andra län

Vårt processinriktade arbetssätt har väckt intresse i omvärlden och vid följande tillfällen har vi inbjudits att berätta om arbetet med Bibliotek Värmland.

Möte med Östergötlands bibliotekschefer i Vadstena
Länsresa för Örebro Läns bibliotekspersonal och politiker
Konferensen "Biblioteksdagarna" i Karlstad, "Bibliotek i samhälle och samverkan"

Dessutom är vi inbjudna att medverka vid ytterligare fyra konferenser under hösten, av vilka en är en nordisk konferens i Trondheim.

Studieresa till Østfold i Norge, 12-13 maj 2004

Østfoldprojektet "Det sømløse biblioteket" har ju från starten varit vår förebild och samarbetspartner och projektmedarbetare därifrån har gästat oss i Värmland vid två tillfällen. Nu var det vår tur att besöka dem för att närmare studera det som hänt under året.

Vi var 17 personer från Bibliotek Värmlandprojektet som deltog under två intressanta dagar.

Projektet har utvecklats mycket positivt och några erfarenheter presenterades: lånesamarbetet har ökat markant, alla typer av bibliotek har vunnit på samarbetet och det är bra att kunna samarbeta fast man är så olika typer av bibliotek. En annan modell för regional mediaförsörjning provas och den innebär att de olika biblioteken köper in efterfrågade böcker (efter kontakt med Länsbiblioteket) och placerar dem i sin kommun (tillgängliga för hela länet) men fakturan skickas till Länsbiblioteket. Man har alltså inget speciellt "värdbibliotek".

Arkiv Värmland – 24-timmarsmyndigheten

I rapporten från delprojektet angående 24-timmarsmyndigheten i Värmland har Bibliotek Värmland-projektet lyfts fram som det goda exemplet.

Citat ur rapporten:

"Ett gott exempel - biblioteksverksamheten

Som framgått finns det en hel del hinder i arbetet med att uppnå målsättningen med 24-timmarsmyndigheten i kommunerna. I all tysthet är det dock en verksamhet som lyckats både samverka och samordna sina tjänster både sinsemellan och med Region Värmland. Man har till och med lyckats införa säkerhetslösning som gör det möjligt att erbjuda interaktiva tjänster till sin kunder.

I detta utvecklingsarbete som verkligen har medborgarnas intressen för ögonen, har man till synes lyckats övervinna revirtänkande och andra hinder på ett mycket funktionellt sätt. För närvarande pågår också ett treårigt projekt som ytterligare ska utvidga samarbetet. Målen med projektet är bland annat:

- gemensamt lånekort
- gemensamma mediafrågor

- samverkan om databaser och andra elektroniska resurser
- gemensam ingång till de elektroniska resurserna

I projektet kommer samarbete att ske mellan samtliga värmländska kommuner, landstinget och länsbiblioteket.

Här borde finnas ett antal erfarenheter att dra nytta av i andra samarbetsprojekt och byggandet av 24-timmarsmyndigheten."

Ingalill Walander Olsson, projektledare för Bibliotek Värmland